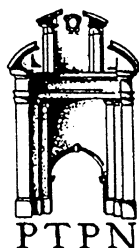

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH
INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI HISTORYCZNE

ROCZNIK LXXX
za rok 2014

POZNAŃ – WARSZAWA 2014

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES
e-mail: wydawnictwo@ptpn.poznan.pl

GŁÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN / CHAIRMAN OF PUBLISHING HOUSE
Danuta Konieczko-Śliwińska

**Założyciel Roczników Historycznych / Established by
Kazimierz Tymieniecki**

Komitet Redakcyjny / Editorial Staff
Redaktor / Editor-in-chief: Tomasz Jurek
Członkowie / Members: Tomasz Jasiński,
Jerzy Strzelczyk, Jacek Wiesiołowski

Rada Naukowa / Editorial Board
Dániel Bagi (Pécs), Sławomir Gawlas (Warszawa),
Ivan Hlaváček (Praga), Krzysztof Mikulski (Toruń),
Henryk Samsonowicz (Warszawa), Thomas Wunsch (Pasawa)

Redaktor językowy:
Anna Baziór

Adres Redakcji / Address of Editorial Office
ul. S. Mielżyńskiego 27/29
61-725 Poznań
tel./fax 61 848 09 17
e-mail: tnjurek@wp.pl,
rh@ihpan.edu.pl

© Copyright by PTPN

Printed in Poland

Nakład: 380 egz.

ISBN 978-83-7654-340-6
ISSN 0324-8585

TREŚĆ ROCZNIKA

ROZPRAWY I ARTYKUŁY

Rafał Rutkowski (Warszawa), Piktowie i Papowie – pierwotni mieszkańcy Orkadów w IX wieku. Przyczynek do badań nad najdawniejszym dziejopisarstwem islandzko-norweskim	7
Dariusz Andrzej Sikorski (Poznań), O rzekomej fundacji biskupstwa w Miśni 2 stycznia 968 roku	31
Wojciech Jasiński (Poznań), Jeszcze o autentyczności dokumentu Jana XIII dla biskupstwa miśnieńskiego z 2 stycznia 968 roku	57
Paweł Kras (Lublin), „Jak chwycić lisy w Pańskiej winnicy”? Treści antyheretyckie w kazaniach św. Bernarda z Clairvaux i Hélinanda z Froidmont	73
Błażej Szefliński (Łódź), Chronologia życia Stefana Nemanji. Próba uporządkowania	95
Tomasz Gałuszka OP (Kraków), Podział dominikańskich okręgów klasztornych na Kujawach w połowie XIV wieku. Studium dokumentu prowincjała Ludolfa z 1517 roku	111
Marek Daniel Kowalski (Kraków), Dlaczego warto było zostać kolektorem? Kariery papieskich kolektorów generalnych w Polsce w XV wieku	133
Stanisław A. Sroka (Kraków), Doktoraty Polaków na uniwersytecie w Ferrarze w pierwszej połowie XVI wieku	155

MATERIAŁY

Tomasz Jurek (Poznań), Kazanie kanonika Mikołaja Ciotczanego na zgon biskupa poznańskiego Andrzeja Łaskarzycy (1426)	169
Marcin Starzyński (Kraków), Spis dochodów i wydatków miasta Poznania z 1462 roku	185

RECENZJE

Manuel Koch, <i>Ethnische Identität im Entstehungsprozess des spanischen Westgotenreiches</i> , Berlin-Boston 2012;	201
Jamie Wood, <i>The Politics of Identity in Visigothic Spain. Religion and Power in the Histories of Isidore of Seville</i> , Leiden-Boston 2012 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	201
<i>East Meets West in the Middle Ages and Early Modern Times. Transcultural Experiences in the Premodern World</i> , ed. by Albrecht Classen, Berlin-Boston 2013 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	204
<i>Geschichte der Slavia Asiatica. Quellenkundliche Probleme</i> , hrsg. von Christian Lübke, Ilmira Miftakhova und Wolfram von Scheliha, Leipzig 2013 (<i>Jerzy Strzelczyk, Poznań</i>)	206
<i>Kultura pisma w średniowieczu. Znane problemy, nowe metody</i> , red. Anna Adamska i Paweł Kras, Lublin 2013 (<i>Halina Manikowska, Warszawa</i>)	209
Thomas Frenz, <i>Abkürzungen. Die Abbréviaturen der Lateinischen Schrift von der Antike bis zur Gegenwart. Tafelband</i> , Stuttgart 2014 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	213
Błażej Śliwiński, <i>Bezprym, pierworodny syn pierwszego króla Polski (986 – zima/wiosna 1032)</i> , Kraków 2014 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	216
<i>Die Chronik der Polen des Magisters Vincentius. Magistri Vincentii Chronica Polonorum</i> , hrsg. von Eduard Mühle, Darmstadt 2014 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	221

Polonia pontificia sive Repertorium privilegiorum et litterarum a Romanis pontificibus ante annum MCLXXXVIII Poloniae ecclesiis, monasteriis, civitatibus singulisque personis concessorum, conguessit Waldemarus Könighaus, Gottingae 2014 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	222
Roman Stelmach, Katalog średniowiecznych dokumentów przechowywanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Wrocław-Racibórz 2014 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	224
Dana Dvořáčková - Malá, Jan Zelenka a kolektiv, Přemyslovský dvůr. Život knížat, králů a rytířů ve středověku, Praha 2014 (<i>Ivan Hlaváček, Praha</i>)	228
Michał Broda, Biblioteka klasztoru cystersów w Henrykowie do końca XV wieku, Kraków 2014 (<i>Jakub Łukaszewski, Poznań</i>)	231
Alina Polak, Dyplomatyka kościoła polskiego okresu średniowiecza. Formularz dokumentów arcybiskupów gnieźnieńskich do 1381 roku, Opole 2014 (<i>Adam Kozak, Poznań</i>)	234
Acta consularia Casimiriensia. Fragmenta inedita de annis 1378, 1394-1396, wyd. Marcin Starzyński, Kraków 2014 (<i>Adam Kozak, Poznań</i>)	238
Zofia Wilk-Woś, Późnośredniowieczna kancelaria arcybiskupów gnieźnieńskich (1437-1493), Łódź 2013 (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	240
Cultures of religious reading in the Late Middle Ages. Instructing the soul, feeding the spirit, and awakening the passion, ed. Sabrina Corbellini, Turnhout 2013 (<i>Paweł Kras, Lublin</i>)	243
Leszek Wojciechowski, Do świętej Katarzyny na Synaju i w Aleksandrii. Opis pielgrzymki w nurcie piśmiennictwa pątniczego – od Breydenbacha do Wargockiego (1486-1610), Lublin 2013 (<i>Marcin Starzyński, Kraków</i>)	248
Testamenty szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1657-1680, wyd. Paweł Klint, Wrocław 2011 (<i>Zbigniew Chodyła, Poznań</i>)	250
Robert Kołodziej, Michał Zwierzykowski, Bibliografia parlamentaryzmu Rzeczypospolitej szlacheckiej. Bibliography of the Parliamentary System of the Nobles' Republic, Poznań 2012 (<i>Zbigniew Chodyła, Poznań</i>)	254
Professorinnen und Professoren gewinnen. Zur Geschichte des Berufungswesens an den Universitäten Mitteleuropas, hrsg. von Christian Hesse und Rainer Christoph Schwinges, Basel 2011 (<i>Maciej Zdanek, Kraków</i>)	260

POLEMIKI

<i>Furor Sikorscianus</i> , czyli pryncypialny strażnik ortodoksji (<i>Przemysław Urbańczyk, Warszawa</i>)	267
Mieszko I mniej już tajemniczy (odpowieź Przemysławowi Urbańczykowi) (<i>Dariusz Andrzej Sikorski, Poznań</i>)	279

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

Izabela Skierska (1967-2014) (<i>Tomasz Jurek, Poznań</i>)	289
Współpracownicy	295
Lista recenzentów	296